N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1900, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om restitution af erlagd tull vid export af sammanmalet rågmjöl.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 114, har herr *E. Åkerlund* hemstält, att Riksdagen måtte besluta, att, under iakttagande af de vilkor och föreskrifter, som kunna varda bestämda, restitution skall medgifvas af erlagd tull vid export af sammanmalet rågmjöl.

Under erinran att vid export af finsiktade mjölslag restitution enligt särskilda beräkningsgrunder vore medgifven af den tull, som vid varans importerande i omalet tillstånd blifvit erlagd, har motionären till stöd för sin hemställan anfört, att inga skäl torde föreligga, hvarför icke samma förhållande borde ega rum äfven vid export af sammanmalet rågmjöl, helst en sådan export, enligt motionärens åsigt, ingalunda skulle blifva ringa, och nödig kontroll säkerligen icke vore svårare att åstadkomma här än uti Tyskland och Norge, från hvilket förstnämnda land särskildt till Finland en betydande export af sådant mjöl egde rum.

Vidare har motionären vid ärendets behandling i utskottet åberopat en af qvarnaktiebolaget Tre Kronor till sistlidet års bevillningsutskott ingifven skrift jemte dervid fogade bilagor.

Berörda skrift är af följande lydelse:

»Till Riksdagens bevillningsutskott.

Under åberopande af hvad i följande, i vidimerade afskrifter närlagda bilagor blifvit anfördt till stöd för beviljande af restitution af erlagd

tull vid export af sammalet rågmjöl, våga vi härmed vördsamt vända oss till bevillningsutskottet i och för återupptagande af nämnda fråga.

Bilagorna utgöras af:

I. Vår till Konungen den 3 februari 1898 afgifna underdåniga anhållan om ifrågavarande restitution.

II. Kommerskollegiums och generaltullstyrelsens gemensamma utlåtande om vår framställan, dervid densamma icke blott tillstyrkes, utan anses till och med vara synnerligen beaktansvärd och kunna, derest den blifver bifallen, blifva till gagn ej allenast för qvarnindustrien, utan äfven för andra näringar.

III. Utlåtande — äfven det tillstyrkande — af generaltullstyrelsens tekniska biträde, byråingeniören m. m. A. G. Ekstrand.

IV. Kongl. Maj:ts skrifvelse till embetsverken, att framställningen icke föranleder vidare åtgärd.

Vi tillåta oss härvid påpeka, att frågan icke är så ovigtig, som man af Kongl. Maj:ts beslut skulle kunna förmoda, ty det gäller en export, som särskildt till Finland kan komma att antaga en betydande utsträckning.

Man må nemligen ej bedöma konsumtionen af sammalet rågmjöl i Finland efter samma måttstock som här i landet; i Finland konsumeras jemförelsevis ringa qvantiteter finsiktade mjölslag, under det att sammalet rågmjöl är den öfvervägande hufvudartikeln i mjöl.

För närvarande importeras större delen af Finlands behof af denna artikel från Tyskland, men skulle de svenska qvarnindustriidkarne i likhet med de tyska dervid få åtnjuta restitution, kan med visshet förutsättas, att under icke ogynsamma konjunkturer en stor del af nämnda import skulle ske från svenska hamnar.

Dertill kommer, att qvarnindustriidkarne i Norge äro berättigade till sådan restitution, och synes oss samma förhållande böra ega rum i Sverige, så mycket hellre som de svenska qvarnindustriidkarne genom landets läge äro i tillfälle upptaga konkurrensen med de tyska qvarnarne på den finska marknaden.

Det hade varit önskligt, att denna restitutionsfråga blifvit afgjord samtidigt med frågan om de siktade mjölslagen, hvartill den såsom en naturlig följd borde varit oskiljaktigt förenad, men frågans åsidosättande då bör väl till ingen del utgöra hinder för restitutionens beviljande, sedan ändrade förhållanden göra sådan ännu mera af behofvet påkallad.

Vi anhålla således vördsamt,

att bevillningsutskottet behagade till Riksdagen göra framställning derom, att restitution medgifves af erlagd tull vid export af sammanmalet rågmjöl, att tillämpas om möjligt från och med detta seglationsår, samt

under iakttagande af de föreskrifter och vilkor, som i embetsverkens utlåtande närmare omförmälas.

Stockolm den 17 mars 1899.

Qvarnaktiebolaget Tre Kronor
C. A. Engström.

Uti ofvanstående ansökan instämma undertecknade

för A. Svanberg & Co. Qvarnaktiebolag
Reinh. Ramén.

för Holmberg & Möllers Qvarnaktiebolag
Carl Bengtson.

Oscar Lundin & C:o.

för Wennberg & Ramstedts Ångqvarnaktiebolag
Aug. Wennberg.

för Ångqvarns Aktiebolaget Victoria
John Wimmermark.

för Upsala Ångqvarns Aktiebolag
H. W. Söderman.»

De åberopade bilagorna, som ingåfvos i bestyrkta afskrifter, lyda, med uteslutande af underskrifterna, sålunda:

»Till Konungen.

Under åberopande af § 9 mom. 3 uti underrättelser vid tillämpning af tulltaxan af den 1 januari 1898 beträffande åt idkare af qvarnrörelse vid utförsel af vissa vid qvarnen framstälda produkter medgifven restitution af erlagd tull på motsvarande qvantitet hvete, råg eller korn, tillåta vi oss i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täckes bestämma, det dylik restitution äfven må medgifvas vid utförsel af sammanmalet rågmjöl, under iakttagande af liknande föreskrifter, som äro gällande för finsiktadt mjöl samt gryn, hvarvid föreslås att utbytet af sammanmalet rågmjöl, i betraktande af den vanligen till 3 % uppskattade afdamningen vid fabrikationen häraf, beräknas således, att 100 kilogram råg förutsättes lemna 97 kilogram mjöl.

Till stöd för vår underdåniga hemställan bedja vi få framhålla, att vårt grannland Finland, hvarest qvarnindustrien står mycket efter sin tid, erbjuder ett särdeles betydande afsättningsfält för sammanmalet rågmjöl, och under det att hittills de tyska qvarnarne företrädesvis försett landets importbehof deraf, skulle beviljandet af den ifrågasatta restitutionen bereda äfven de svenska qvarnarne möjlighet till afsättning på den finska marknaden.

Härigenom främjades dessutom icke endast den svenska qvarnindustrien utan bör äfven kunna förutsättas, att andra näringsgrenar, särskildt sjöfarten vid den ökade varutransporten, skulle hafva fördel deraf.

Vi våga derför i underdånighet anhålla, att Eders Maj:t behagade taga vår hemställan uti nådigt öfvervägande.

Underdånigst

Stockholm den 3 februari 1898.

Qvarnaktiebolaget Tre Kronor.

Dess styrelse»

(Namnunderskrifter.)

»Till Konungen.

I en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift har qvarnaktiebolaget Tre Kronor genom dess styrelse under åberopande af § 9 stycket 3 i underrättelserna om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör, beträffande åt idkare af qvarnrörelse vid utförsel af vissa vid qvarnen framstälda produkter medgifven restitution af erlagd tull för motsvarande qvantitet hvete, råg eller korn, i underdånighet anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes bestämma, det dylik restitution äfven må medgifvas vid utförsel af sammanmalet rågmjöl, under iakttagande af liknande föreskrifter, som äro gällande för finsiktadt mjöl och gryn, samt dervid föreslagit, att utbytet af sammanmalet rågmjöl, i betraktande af den vanligen till 3 procent uppskattade afdammningen vid fabrikationen häraf, beräknas således, att 100 kg. råg förutsättes lemna 97 kg. mjöl, och har bolaget till stöd för denna framställning anfört, att, enär Finland erbjuder ett särdeles betydande afsättningsområde för sammanmalet rågmjöl, beviljandet af den ifrågasatta restitutionen skulle bereda de svenska qvarnarne möjlighet till afsättning på den finska marknaden.

Genom nådig remiss den 7 sistlidne februari har Eders Kongl. Maj:t anbefalt kommerskollegium och generaltullstyrelsen att gemensamt häröfver afgifva underdånigt utlåtande och till åtlydnad af denna nådiga befallning få embetsverken, med öfverlemnande af ett från generaltullstyrelsens tekniska biträde byråingeniören A. G. Ekstrand infordradt yttrande och med åberopande i hufvudsak af hvad deruti finnes omförmäldt samt med återställande af remisshandlingen, i underdånighet anföra följande:

Med anledning af den vid 1888 års riksdag fastställda tull å spanmål beslöt Riksdagen, att vid utförsel af finsiktadt mjöl af hvete, råg eller korn samt gryn af hvete eller korn restitution af den tull, som blifvit erlagd för en motsvarande qvantitet från utlandet införd omalen spanmål af samma slag, skulle under vissa vilkor åt idkare af qvarnrörelse medgifvas, och i det betänkande, bevillningsutskottet afgaf i frågan, anför utskottet, efter omförmälande att i Tyskland restitution ej medgåfves vid utförsel af annat än finsiktadt mjöl, men att i Norge beviljades restitution äfven vid utförsel af så kalladt sammanmalet mjöl, dock endast för en emot mjölet lika vigtqvantitet säd, — att utskottet ej ansett behöfligt föreslå restitution för mjöl af sistnämnda slag, då någon utförsel af dylikt mjöl dittills ej i nämnvärd grad förekommit och ej heller antoges komma i fråga, om ej högre restitution än den i Norge medgifna bestämdes, hvarförutom utskottet ansåge det blifva vanskligt att afgöra när ett mjöl verkligen vore sammanmalen vara eller utgjorde en blandning af andra qvarnprodukter (s. k. sekunda och eftermjöl samt kli), för hvilka restitution ej vore afsedd att gifvas.

Då emellertid sökandebolaget nu framhållit att en export till Finland af sammanmalet rågmjöl skulle komma till stånd, derest restitution kunde, på sätt vid utförsel af finsiktadt mjöl finnes stadgadt, medgifvas äfven vid utförsel af sammanmalet rågmjöl, vill det synas embetsverken, att frågan härom kommit i ett väsentligen annat läge, och att restitution jemväl för sammanmalet rågmjöl, skäligen borde medgifvas, derest ett sådant medgifvande ej skulle möta alltför stora betänkligheter med hänsyn till statsverkets rätt. Ett ytterligare skäl till ett dylikt medgifvande torde förefinnas i den omständigheten att Tyskland förändrat sin lagstiftning i frågan så, att utan ett medgifvande af dylik restitution de svenska qvarnarne ganska säkert ej kunna på den finska marknaden i sammanmalet rågmjöl konkurrera med de tyska. I Tyskland är nemligen numera medgifvet åt qvarnegarne, som införa utländsk spanmål under anspråk på tulleftergift (»Zollnachlass») vid utförsel af en motsvarande qvantitet af dem framstälda fabrikater, att efter derom gjord ansökan och under i öfrigt föreskrifna vilkor erhålla dylik eftergift vid utförsel ej allenast af finsiktadt utan äfven af sammanmalet mjöl, liksom af andra fabrikater af spanmål, dock icke vid utförsel af mjölblandningar af olika sädesslag; och bestämmes utbytesförhållandet, som är fastställdt en gång för alla endast för finsiktadt mjöl och malt, för öfriga fabrikater af spanmål särskildt för hvarje fabriksinrättning efter vederbörande embetsförvaltnings pröfning. I Norge eger samma förhållande rum som år 1888, i det att åt qvarninnehafvare är medgifvet rätt att vid utförsel af såväl sammanmalet som siktadt mjöl

af korn, hvete och råg samt gryn och grynmjöl af korn erhålla restitution af erlagd tull för en motsvarande qvantitet från utlandet införd spanmål af samma slag, och beviljas restitution vid utförsel af sammanmalet mjöl för en emot mjölets vigt svarande lika qvantitet omalen spanmål.

De enda åtgärder från tillverkarens sida, som torde kunna tillskynda statsverket förlust genom restitutionsmedgifvandet, vore, att vid eller efter förmalningen varan tillsattes med kli, sekundamjöl eller andra ämnen eller att under förmalningen någon del finsiktadt mjöl borttoges. Att berörda åtgärder skulle kunna verka på antydda sätt är uppenbart, enär frågan näppeligen kan praktiskt lösas annorledes, än att en viss utbytesprocent fastställes såsom grund för restitutionen, vid hvilket förhållande det är nödvändigt, att i det till export afsedda mjölet råvaran ingår utan fråntagande af någon beståndsdel och utan tillsats af något främmande ämne. Enär emellertid sammanmalet rågmjöl kan till såväl utseende som beskaffenhet vara af ganska olika slag, och det mången gång äfven för en fackman kan vara svårt att bestämma, huruvida dylikt mjöl blifvit tillsatt med andra ämnen, och nästan omöjligt att utröna, huruvida några procent finsiktadt mjöl blifvit under förmalningen borttagna, synes det vara nödvändigt, att kontroll vid tillverkningen utöfvas. För att en dylik kontroll skulle vara fullt effektiv, torde erfordras, att en eller flera tekniskt bildade personer under hela tiden, förmalningen försigginge, vore närvarande och öfvervakade densamma. En sådan kontroll skulle emellertid komma att förorsaka qvarnegarne mycket stora kostnader och äfven obehag samt antagligen komma att omöjliggöra all export af sammanmalet mjöl under restitutionsanspråk, och enär så omständliga kontrollåtgärder för skyddande af statsverkets rätt ej heller torde vara nödvändiga, böra de icke ifrågasättas. Det torde nemligen i detta fall vara för statsverket fullt betryggande, derest dels en pålitlig och med den moderna qvarnindustrien förtrogen person en eller annan gång under förmalningen besigtigade de härvid använda maskiner och ledningar för att kontrollera det inga sidoledningar förefunnes, dels mjölet genast efter förmalningen fyldes i säckar, som af tillstädesvarande tullbetjent försågos med tullplomber, hvilka skulle vid mjölets utförsel vara orubbade. Härförutom skulle egaren eller föreståndaren för qvarnen vid varans utförsel aflemna ett under edlig förpligtelse afgifvet och af tvenne personer, som med förmalningen tagit befattning, bestyrkt intyg att varan blifvit framstäld uteslutande af råg samt att efter rågens rensning ingenting af hvad namn och beskaffenhet som helst blifvit fråntaget eller tillsatt. Då emellertid den tekniska kontrollant, som enligt hvad ofvan anförts skulle erfordras, ej torde vara att tillgå på hvilken tullplats som helst, torde rätt till den begärda restitutionen göras beroende deraf

huruvida en sådan kontroll, som här ofvan omnämnts, kunde på platsen anordnas. Ansökan om dylik rätt borde derjemte göras hos generaltullstyrelsen, enär det torde vara nödvändigt, att styrelsen egde befogenhet att bestämma de föreskrifter i öfrigt, som i hvarje särskildt fall kunde erfordras, samt äfven att, under ofvan angifna förutsättning, vägra restitutionsrätt.

Såsom ofvan anförts, utgår i Norge restitution vid utförsel af sammanmalet mjöl för en mot mjölets vigt svarande lika qvantitet omalen spanmål, men då vid förmalningen ovilkorligen någon förlust måste uppstå, torde det vara med billigheten öfverensstämmande, att afseende fästes vid densamma. Synnerligen stor kan denna förlust ej blifva, enär vid förmalningen af dylikt mjöl egentligen ingen annan afgång förekommer än för damm och för de i råvaran befintliga främmande ämnen, hvilka före förmalningen genom rensning borttagas, och då vigtförlusten, som väl kan uppgå till 5 procent, icke lärer kunna understiga 2 procent, torde med all säkerhet ingen förlust för statsverket kunna uppstå, derest utbytesförhållandet vid utförsel af sammanmalet rågmjöl fastställes så, att 100 kg. råg anses motsvara 98 kg. mjöl.

I fråga om sökandebolagets anhållan, att den ifrågasatta restitutionen må medgifvas under iakttagande af liknande föreskrifter, som äro gällande för finsiktadt mjöl samt gryn, och således beviljas, oafsedt huruvida det till export afsedda mjölet blifvit framstäldt af inhemsk eller utländsk råvara, endast exportören från utlandet infört en motsvarande qvantitet råg, hafva embetsverken intet att erinra, och då embetsverken i öfrigt anse den gjorda framställningen vara synnerligen beaktansvärd och kunna, derest den varder bifallen, blifva till gagn ej allenast för qvarnindustrien, utan äfven för andra näringsgrenar, få embetsverken i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke erforderliga åtgärder borde vidtagas, i syfte att rätt till tullrestitution vid utförsel af sammanmalet rågmjöl kunde medgifvas. I sådant fall torde till stycket 3 i § 9 tulltaxeunderrättelserna, hvilket stycke med sin nuvarande lydelse då borde betecknas med A), i öfverensstämmelse med hvad ofvan anförts, tilläggas en ny punkt B) af följande lydelse:

B) Vid utförsel sjöledes från tullplats af sammanmalet rågmjöl må derjemte, efter derom hos generaltullstyrelsen gjord ansökning och i händelse styrelsen finner sådan kontroll, som här nedan omförmäles, kunna anordnas, åt idkare af qvarnrörelse medgifvas restitution af den tull, som af honom blifvit erlagd för en motsvarande, från utlandet införd qvantitet råg, hvarvid iakttages, att 100 kg. råg anses lemna 98 kg. mjöl, samt i öfrigt under vilkor:

a) att den, som vill af dylik förmån komma i åtnjutande, skall vara skyldig underkasta sig den besigtning af de till begagnande vid förmalningar afsedda maskiner och ledningar, som generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva, äfvensom erforderlig kontroll å den färdiga varans uppsamling i säckar, af hvilken anledning det skall åligga honom att för hvarje gång, han vill tillverka dylikt för utförsel under restitutionsanspråk afsedt mjöl, hos tullförvaltningen å den tullplats, hvarifrån utförseln skall ske, derom göra anmälan;

b) att under hela tiden, förmalningen pågår, af tullförvaltningen beordrad tullbetjening skall närvara för att med tullplomber förse de säckar, i hvilka det färdiga mjölet fylles; skolande dessa plomber vid varans utförsel befinnas i orubbadt skick;

c) att vid utförseln angifningsinlagan skall vara åtföljd af tillverkarens under edlig förpligtelse afgifna och af två personer, som med förmalningen tagit befattning, till rigtigheten bestyrkta försäkran derom, att den till utförsel angifna varan är exportörens egen förmalningsprodukt och utgör sammanmalet mjöl, som framstälts uteslutande af råg, äfvensom att, efter det rågen undergått erforderlig rensning, ingenting, af hvad namn och beskaffenhet som helst, blifvit fråntaget eller tillsatt;

d) att härutöfver hvad härofvan i punkten a) af detta stycke finnes föreskrifvet, skall i tillämpliga delar iakttagas; samt

e) att det skall åligga vederbörande idkare af qvarnrörelse att vidkännas alla de i och för restitutionsförmånens åtnjutande uppkommande kostnader.

Stockholm den 10 mars 1898.

Underdånigst

Kommerskollegium:

(Namnunderskrifter.)

Generaltullstyrelsen:»

(Namnunderskrifter.)

»Till kongl. generaltullstyrelsen.

Remisshandlingen utgjordes af en från qvarnaktiebolaget Tre Kronor till Konungen ställd ansökan om rättighet att vid export af sammanmalet

rågmjöl återbekomma den för rågen vid import erlagda tullen, och frågan gälde, huruvida och under hvilka vilkor en sådan tullrestitution kunde förordas.

I en modernt inrättad qvarn passerar säden vanligen följande maskiner.

1:o) flera, oftast fyra olika rensningsmaskiner,
2:o) krossvalsar, en eller flera,
3:o) reffelvalsar, en eller flera,
4:o) vanliga qvarnstenar eller ock malvalsar, hvilka olika afdelningar tillsammans bilda ett slutet helt.

I den första rensningsmaskinen inmatas säden automatiskt från förhandenvarande bingar och öfvergår sedan från den ena maskinen till den följande likaledes automatiskt utan menniskohjelp, tills den, efter att hafva passerat stenarne eller malvalsarne, framkommer som färdigt mjöl, hvilket uppsamlas i säckar, som vägas och stämplas.

Vid sammalning af råg förblifva mjölet och skalet tillsammans, hvadan härvid egentligen ingen annan afgång förekommer än den, som är en följd af sädens rensning från agnar, damm, sandspikar och dylikt samt från korn af ärter, vicker och ogräsfrön, hvarjemte den med sädens transport från den ena maskinen till den andra förenade urtorkningen medför en större eller mindre vigtförlust, allt eftersom säden ursprungligen varit mer eller mindre fuktig.

Storleken af den härigenom uppkomna vigtförlusten beror visserligen i någon mån på sättet för förmalningen och den erhållna sammäldens användning — så utgör den vid framställning af mjöl för det nu så omtyckta klihaltiga rågbrödet omkring 5 % — men uppskattas inom qvarnarne i allmänhet till 2 à 3 % af rågens ursprungliga vigt. För att utesluta möjligheten af hvarje förlust för statsverket kan man således fota beräkningen af tullrestitutionens storlek vid export af sammalet rågmjöl på ett utbyte af 98 kg. mjöl för 100 kg. råg.

Hvad beträffar den kontroll, som i tullens intresse bör utöfvas vid export af sammalet rågmjöl, skulle densamma kunna tänkas anordnad antingen så, att malningen öfvervakas i qvarnen, eller ock så, att tillverkaren under edlig förpligtelse afger en af två vittnen bestyrkt försäkran om mjölets beskaffenhet.

I förra fallet måste dels konstateras, att råg och endast råg verkligen inmatas i maskinerna, dels tillses, att det framkommande mjölet obemängdt uppsamlas i säckar, som vägas och derefter plomberas med tullens sigill. Enär säden från inmatningen till dess framkomst som mjöl har att passera många maskiner och en lång vägsträcka oftast genom

flera våningar och *en* kontrollör ständigt torde böra närvara vid säckarnes fyllning och plombering, kräfver denna form för kontrollen allra minst två kontrollörers ständiga närvaro, både dag och natt, i qvarnen, så länge malningen för export pågår.

I senare fallet, då sjelfva malningen ej direkt öfvervakas, torde kontrollen och undersökningen kunna anordnas på samma sätt, som för närvarande är föreskrifvet om export af finsiktadt mjöl.

Ser man nu till, huru förhållandena kunna gestalta sig vid sammalning af råg, så uppges allmänt af qvarnegare, att hvarken hafremjöl eller kli i någon form kunna införlifvas med rågsammälden utan att märkbart nedsätta dess värde, på samma gång som de lätt kunna upptäckas deri. Deremot skulle man kunna tänka sig möjligheten af en inblandning af hvetekärnor, d. v. s. det närmast under hvetekornets skal sittande mjölet, hvilket vid framställning af finsiktadt hvetemjöl särskildt uppfångas och frånskiljes. En dylik tillsats vore naturligtvis otillåten, alldenstund hela hvetetullen redan restituerats vid export af hvetefinsikten, och affallsprodukterna, både bättre och sämre, derigenom blifva tullfria. Emellertid anses tillsatsen af hvetekärnor ej kunna öfverstiga 5 % utan att menligt inverka på mjölets beskaffenhet. Hvad en sådan tillsats af 5 % tullfritt mjöl betyder i och för restitutionen, finner man af följande. Efter ett utbyte af 98 kg. mjöl pr 100 kg. råg utgör tullrestitutionen 3 kronor 77 öre pr 100 kg. sammalet rågmjöl; tillsättas 5 % tullfritt mjöl, så restitueras 3,77 för 95 kg. mjöl eller 3,97 för 100 kg., d. v. s. tullverket skulle göra en förlust af 20 öre pr 100 kg. sådant mjöl. För att inse, huru en förlust skulle *kunna* uppkomma vid export af finsiktadt rågmjöl, må man komma i håg, att finsiktadt mjöl ej alltid och vid alla qvarnar betyder alldeles samma sak; det kan ju tänkas, att finsikten är sådan, att af 100 kg. råg erhålles något mer än $66^2/_3$ kg. mjöl, låt vara $71^2/_3$; enligt det normala utbytet af $66^2/_3$ lemnas en tullrestitution af 5,55 kronor pr 100 kg. finsiktadt rågmjöl. Utgjorde utbytet $71^2/_3$, så skulle restitutionen utgöra blott 5,16, hvadan den ringa stegringen i utbytet medför en förlust för tullverket af 40 öre pr 100 kg. mjöl, och det torde säkerligen ej vara lätt om ens möjligt att på vare sig kemisk eller mekanisk väg konstatera skilnaden i mjölets beskaffenhet. Bäst och säkrast kan den iakttagas af köparen vid förbakningen till bröd, och deri ligger det säkraste korrektivet mot ett underslef.

Vid sammäld, der det ej kan blifva tal om en stegring i utbytesprocenten utan på sin höjd om en inblandning af sädesslag, som vid en undersökning med mikroskop eller jemförelse med normaltyper lättare kunna upptäckas, torde faran för underslef vara mindre än vid finsikt.

En effektiv kontroll af förmalningen i sjelfva qvarnen synes mig vara förbunden med så betydande kostnader och obehag för tillverkarne, att en export under sådana vilkor nästan omöjliggöres, helst som hufvudkonkurrenterna på detta område, de tyska qvarnarna, ej äro underkastade en dylik betungande qvarnkontroll i och för mjölexport.

I betraktande af de äfven ur teknisk synpunkt stora svårigheterna för en fullt betryggande qvarnkontroll ligger enligt mitt förmenande i alla händelser den säkraste garantien i tillverkarens på heder och tro afgifna samt af två inom qvarnen sysselsatta och med arbetena derstädes förtrogna personer bestyrkta försäkran om mjölets beskaffenhet, så mycket mer, som hvarje tullunderslef lätt observeras och säkerligen ej förtiges af de i qvarnen anstälde arbetarne. Ett underslef härutinnan, som blefve bekant, medför ej allenast straffpåföljd enligt lag, utan blir äfven ett känbart, ja kanske förintande slag för den persons hela affärsverksamhet, som låter något sådant komma sig till last. Risken är alltför stor i förhållande till den ekonomiska vinsten af ett bedrägeri.

Ur de synpunkter, jag här sökt göra gällande, tror jag således, *att* en tullrestitution bör kunna medgifvas vid export af sammanmalet rågmjöl, under förutsättning att utbytet bestämmes till lägst 98 kg. mjöl mot 100 kg. råg, *samt att* för dylik export helst böra fastställas i hufvudsak samma vilkor och kontroll, som för närvarande gälla för åtnjutande af tullrestitution vid export af finsiktadt rågmjöl.

Stockholm den 1 mars 1898.»

»Till Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegium och kongl. generaltullstyrelsen.

I en till Kongl. Maj:t ingifven skrift har styrelsen för qvarnaktiebolaget Tre Kronor, under åberopande af § 9 stycket 3 i underrättelserna om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör beträffande åt idkare af qvarnrörelse vid utförsel af vissa vid qvarnen framstälda produkter medgifven restitution af erlagd tull för motsvarande qvantiteter hvete, råg eller korn, i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes bestämma, att dylik restitution äfven måtte medgifvas vid utförsel af sammanmalet rågmjöl under iakttagande af liknande föreskrifter, som vore gällande för finsiktadt mjöl och gryn, samt dervid föreslagit, att utbytet af sammanmalet rågmjöl, i betraktande af den vanligen till 3 procent uppskattade afdamningen vid fabrikationen häraf, skulle beräknas sålunda, att 100 kilogram råg förutsättes lemna 97 kilogram mjöl.

Sedan I den 10 mars 1898 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:t låtit detta ärende sig föredragas och dervid funnit ifrågavarande framställning icke föranleda vidare åtgärd.

Hvilket jag på nådigste befallning skolat Eder till kännedom samt för sökandens förständigande härigenom meddela.

Stockholm den 27 januari 1899.»

(Namnunderskrifter.)

Om än genom den föreslagna restitutionen af erlagd tullafgift vid utförsel af sammanmalet rågmjöl någon fördel möjligen skulle kunna beredas den svenska qvarnindustrien, då den bedrifves på orter, hvarifrån utförsel kan ega rum, anser sig dock utskottet med anledning af de olägenheter, som rubbningar i nu gällande tullagstiftning rörande spanmål kunna medföra, icke böra tillstyrka bifall till ifrågavarande förslag.

Utskottet hemställer fördenskull,

att herr Åkerlunds ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 23 februari 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af Herr *Cavalli* mot utskottets motivering.

Härjemte har herr *Petri* begärt få antecknadt, att han icke närvarit i utskottet vid afgörandet af förevarande fråga.

Stockholm 1900. **Kungl. Boktryckeriet.** P. A. Norstedt & Söner.